

Jiří Zerzán

Ahoj Juro,

po maturitě v Uherském Hradišti v roce 1959 se nedostaneš na tehdejší ITVS a pokračuješ na ekonomické nástavbě v Kroměříži, takže se vyznáš například ve statistice, která se Ti bude ve sportu hodit. Usmálo se na Tebe štěstí a nemusíš trávit vojnu někde u útvaru se zbraní v ruce. Díky házené si Tě vybrali do druhé ligy jako brankáře Červené hvězdy Žilina. Po reorganizaci v armádě Tě převelí do Bratislavy, kde se vytvoří civilní mužstvo složené jen z vojáků Inter Slovaft Bratislava, a tak pokračuješ dále ve druhé lize. Slovensko se pro Tebe v první polovině 60. let stane důležitým mostem pro celý Tvůj další život. Na hřišti potkáš svou budoucí ženu, a proto zůstaneš i po vojně v Bratislavě, kde ve Slovaftu pracuješ jako zásobovač. Družstvo doplněné hráči z ČH Bratislava po roce skončí, ale ty dostaneš nabídku pracovat jako trenér u B-družstva dorostenek Interu a zároveň jsi byl vyslán na trenérský kurz III. třídy. Během půl roku přejdeš k trénování B-družstva žen. Na trenérském kurzu v Nitře poprvé potkáš významnou trenérskou osobnost, která se pak prolíná celou Tvou trenérskou kariérou – pana Jána Kecskeméthyho a právě on Tě v házené směřuje k trenérině a studiu.

Každý by měl jít v trenérině postupně, začít u dětí nebo u mládeže. Měl jsem jedinečnou šanci své poznatky ze studia okamžitě aplikovat na svém týmu. Šel jsem do toho u dorostenek s maximálním nasazením. Potřeboval jsem poznat fungování týmu, nastavení tréninkového procesu, jaká volit cvičení, jak pracovat na fyzice i technických věcech a být dobrým psychologem.

Osaháváš si trenérinu krok za krokem. Praxí se zlepšuješ a s ní přicházejí i dílčí úspěchy. Vracíš se domů do Uherského Hradiště a kluci ze Slovácké Slavie, se kterými jsi dřív hrával, potřebují trenéra. Pijde za Tebou místní hybatel sportovním děním pan Strádal a nabídne Ti trénování mužského týmu. Je to nižší soutěž, ale všichni házenou milují a berou ji jako skvělou zábavu. Ty už ale projevuješ své trenérské ambice naplno. Jsi plný informací z dokončeného trenérského kurzu II. třídy a chceš je hned uplatnit. Jenže se stane něco nečekaného.

Kluci, kteří byli většinou starší než já, přišli s tím, že jejich házenou beru příliš vážně a nechťejí, abych je trénoval. Od té doby každému doporučuji, aby netrénoval tým, kde jsou hráči nebo hráčky starší než vy. Není to dobré. Získat autoritu, respekt a potřebný odstup je téměř nemožné. Ani náhodou mě nenapadlo, že kamarádi z Hradiště zůstanou navždy jediným mužským týmem, který jsem vedl. Ale mně se vždycky víc líbila ženská házená. Není tak silová a hezky se na ni dívá.

Bez házené zůstaneš jen pár dnů. Ozvou se Kunovice, družstvo žen ve druhé lize. Strávíš tady krásných a poučných devět let. Chceš být s týmem úspěšný a postupem času zavedeš dvoufázový trénink. Ve druhé lize! Holky chodí do práce a dvakrát denně trénují. V týmu máš manželku. Je to těžké pro oba dva. Oli je výborná brankářka, ale má z Tebe velké nervy. Ty jsi hodně důrazný a řešíš věci okamžitě. Na nic nečekáš. Víš, že je potřeba hned reagovat na vzniklé situace. V roce 1970 začínáš dálkově studovat nově otevřený obor trenérů I. třídy na FTVŠ v Bratislavě a splnil si alespoň částečně svůj sen. Třileté studium jsi úspěšně ukončil. Samozřejmě že pan Kecskeméthy byl u toho. Absolvoval jsi u něj i závěrečné zkoušky ze specializace, obhájil diplomovou práci a po roce jsi dostal I. trenérskou třídu. Asi jsi ani po získání jak vědomostí, tak trenérské nejvyšší třídy neuvažoval o nějakém budoucím profesionálním angažmá a pracoval jsi nadále jako zásobovač a trénoval jako amatér.

Pro holky bylo nejtěžší, aby se vrátily po dopoledním tréninku do práce a odpoledne byly zase soustředěné na trénink. Výsledky se dostavily. Třikrát jsme vyhráli svou skupinu druhé ligy a vždy jen těsně nám unikl postup do nejvyšší soutěže. Manželka Olga mě moc dobře znala a byla ze mě pořád ve stresu, co kdy přijde. Den po zápase jsme spolu moc nemluvíli, pak se to zklidnilo, ale od čtvrtka až do zápasu už zase nastávala nervozita. Bylo to tehdy na amatérské úrovni, ale na profesionální scéně si nedovedu představit, že bych trénoval svoji partnerku nebo manželku. Přináší to jen problémy na všechny strany. Trenérovi, partnerce i dalším hráčkám a celému týmu. Nechápu, jak to mohl zvládat třeba Turčin nebo mnozí další.

Aby ses posouval, nikde nezůstávej extrémně dlouhou dobu. Pár let a jít zase o dům dál, aby nenastal stereotyp, ponorková nemoc. Je potřeba stále osvěžovat

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

JIŘÍ ZERZÁN

Narozen: 24. 9. 1941

→ **Trenérská kariéra:** vedl ženské týmy, mj. Kunovice, Partizánske, TJ Gottwaldov, Belinka Olimpija Lublaň, Nitra, Zlín, Krim Lublaň, Veselí nad Moravou, Šala, Slavia Praha, Podravka Koprivnice, juniorky Československa, A-tým Československa (1980-88), A-tým Česka (1992-94, 2000-02)

→ **Největší úspěchy:** stříbro MS žen (1986), 5. místo OH Soul (1988), 8x mistr ligy, v reprezentaci odtrénoval 422 zápasů, Cena fair play za rok 1997, člen Síně slávy Unie profesionálních trenérů

mysl a hledat nové výzvy. Ale je potřeba vydržet pár let a jít za svým cílem. Výjimkou bylo družstvo LET Kunovice, kde jsi byl plných 9 let. Byla to asi ta nejlepší trenérská škola v praxi – nakonec i diplomová práce byla vlastně napsaná ze zkušeností tohoto družstva. Samozřejmě že práce s reprezentačním družstvem je úplně odlišná a je množství trenérů, kteří jsou u družstva 10 a více let a je to jen ku prospěchu.

Trénování je o trpělivosti. Dobré výsledky, které nejsou dílem náhody, potřebují čas a odpracovat spoustu tréninků a příprav. Každý trénink má svůj program a řád. Nikdy nemůže nastat chvíle, že si posledních pět minut říkáte, co bychom ještě mohli dělat. Trénujete do poslední vteřiny tréninku a nikdo nic nevy pustí. Náročnost a důslednost ve spojení s trpělivostí a systematickou prací přináší úspěchy. Na prvním místě ale musí být vždy láska k vašemu sportu.

Nečekanou nabídku jsi dostal na konci roku 1977 z Partizánskeho, kterou jsi téměř bez rozmyšlení přijal, a stáváš se „profesionálním“ trenérem. Tím začala Tvá kariéra, která trvala nepřetržitě až do roku 2008. Následuje tehdejší Gottwaldov, juniorská reprezentace a pak i od roku 1980 na 8 let národní družstvo Československa. Po rozdělení státu vedeš ve dvou etapách českou reprezentaci a také několik klubů – Zlín, Šalu, Slavii, Veselí nebo v zahraničí Olimpiji Lublaň, Krim Lublaň a Podravku Koprivnica.

Trenérina se neobejde bez pořádné hromady štěstí. A já ho na své cestě potkal. Doma mám osm mistrovských titulů, stříbro z mistrovství světa v Nizozemsku nebo 5. místo z olympiády v Soulu. Na MS jsme hráli parádně. Ve finále proti nám stál skoro neporazitelný Sovětský svaz. O půli jsme prohrávali o gól, ale ve druhém poločase už jsme nestačili. V Soulu jsme měli mít medaili, ale připravil nás o ni podivný systém turnaje. Vždyť jsme prohráli jen jednou, s domácí Koreou. Dodnes cítím hořkost, protože jsme měli vynikající družstvo, zkušené a herně výborné.

Dávej si pozor na lidi kolem sebe. Nejde až tak o Tvé asistenty, ale o další lidi okolo týmu. Nesmíš se jimi nechat ovlivnit. Každou chvíli Ti někdo něco našeptává, ale právě tito lidé všechno vidí jen ze svého pohledu. Nepodlehni jim a rozhoduj se sám podle svých nastavených kritérií a citu.

Jednou jsem se nechal ovlivnit svým okolím. Bylo to před MS v Maďarsku a navrtali mě do rozhodnutí, abych tam nebral Janu Stašovou. Nestál jsem si za svým názorem a pustil do sebe jejich pohled na věc. Byla to chyba. Moje chyba. Janě jsem se pak mockrát omluvil. Dodnes mě to mrzí.

Vždycky je důležité si uvědomit, kdo v klubu rozhoduje a platí. Můžeš vyhrávat, vést ligu, postupovat v pohárech, ale směrem k vedení je třeba vědět, co si můžeš dovolit. Právě oni rozhodují, jestli u týmu budeš, nebo ne. Jsou věci, které nesmíš říkat veřejně, které zůstávají uvnitř týmu a klubu. Pak může přijít nekompromisní rozhodnutí o Tvém konci.

V chorvatské Koprivnici jsem už měl za sebou spoustu let na nejvyšší úrovni a hráli jsme Ligu mistrů. Vedení koupilo dvě Rumunky a jeli jsme do Skopje, kde se v podstatě nedalo vyhrát. Nechal jsem je hrát málo, protože na to prostě neměly. Vedení ale chtělo, aby hrály víc. Stál jsem za svým a na tiskovce po zápase jsem to řekl veřejně. Vrátili jsme se do Koprivnice a hned v pondělí mi přinesli výpověď. Měl jsem ale pravdu, protože Rumunky nebyly přínosem a za tři měsíce je vyhodili.

Trénovat ženské týmy s sebou nese nutnost proniknout do křehké ženské duše. To je dlouhodobý proces, který vyžaduje trpělivost, soustředění a především absolutní porozumění Tvé manželky. Někdy může jen jediné slovo vyslovené maličko jinak, než bys chtěl, způsobit velké nepřijemnosti a mít negativní vliv nejen na jednu hráčku, ale i celý tým. A drž se jedné zásady. Když se jedná o ženu, měl bys sedět na lavičce. Když se prohrává nebo nedaří, musíš vstát.

Na to nezapomeň

Jiří Zerzán

JIŘÍ ZERZÁN

